

POKOLPJE
POSLOVNA PRILOŽNOST

VZPOSTAVITEV MREŽE PODJETNIŠKIH INKUBATORJEV V JV SLOVENIJI

Podjetniški inkubator Podbreznik
Podjetniški inkubator Kočevje
Podjetniški inkubator TRIS Kanižarica

Avgust 2015

Kazalo

UVOD	3
1 ANALIZA OBMOČJA	5
1.1 Predstavitev regije JV Slovenija in njen razvojni potencial.....	5
1.2 SWOT analiza gospodarstva.....	6
1.3 PRIKAZ STANJA IN RAZVOJNIH TEŽAV V POKOLPJU.....	7
1.3.1 Gospodarstvo	7
1.3.2 Trg dela.....	9
1.3.3 Izobrazbena struktura prebivalstva.....	10
1.4 Institucije, programi in dokumenti za podporo podjetništvu.....	11
1.4.1 Institucije za razvoj podjetništva.....	11
2 ANALIZA LOKACIJ	11
2.1 Mestna občina Novo mesto	12
2.2 Občina Kočevje	12
2.3 Občina Črnomelj.....	14
3 VSEBINA AKTIVNOSTI	15
3.1 Dejavnosti in aktivnosti, ki jih bo izvajala mreža podjetniških inkubatorjev	16
4 OCENA STROŠKOV	27
4.1 Infrastrukturne storitve za podjetnike	27
4.2 Stroški aktivnosti in posameznih dejavnosti	28
4.3 Zagotovitev ustreznih prostorskih kapacitet.....	29
Občina Kočevje	29
Občina Črnomelj.....	30
5 INDIKATORJI REZULTATOV	30

Kazalo tabel

TABELA 1: RAZVOJNE PREDNOSTI IN OVIRE REGIJE NA PODROČJU POSLOVNEGA OKOLJA	5
TABELA 2: SWOT ANALIZA GOSPODARSTVA	6
TABELA 3: ŠTEVILO GOSPODARSKIH DRUŽB IN ZAPOSLENIH V GOSPODARSKIH DRUŽBAH	7
TABELA 4: ŠTEVILO SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV IN ZAPOSLENIH PRI PODJETNIKIH	8
TABELA 5: NETO DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA	8
TABELA 6: POVPREČNA BRUTO PLAČA ZAPOSLENIH V GOSPODARSKIH DRUŽBAH NA OBMOČJU POKOLPJA	9
TABELA 7: STOPNJE REGISTRIRANE BREZPOSELNOSTI V OBČINAH POKOLPJA NA DAN 31.12	9
TABELA 8: ŠTEVILO BREZPOSELNIH NA OBMOČJU POKOLPJA PO STOPNJI IZOBRAZBE, DECEMBER 2014	10
TABELA 9: INFRASTRUKTURNE STORITVE ZA PODJETNIKE	27
TABELA 10: SEZNAM MERLJIVIH CILJEV IN OCENA STROŠKOV	28
TABELA 11: INDIKATORJI REZULTATOV	30

UVOD

Območje Pokolpja se že nekaj let srečuje z razvojnimi težavami. Gospodarski kazalci območja izredno odstopajo od regije JV Slovenija del katere je. Poleg slabe infrastrukture in visoke brezposelnosti predstavlja eno večjih težav slabšanje demografskega stanja in t.i. »beg možganov«. Program Pokolpja je bil sprejet leta 2011 s ciljem zmanjšanja razvojnih ovir in spodbujanju gospodarskih dejavnikov k izkoriščanju razvojnih priložnosti. Sedem ukrepov Programa Pokolpje je naravnano v smeri zmanjšanje razvojnega zaostanka.

Vzpostavitev mreže podjetniških inkubatorjev je kot Instrument 1.2 del Ukrepa 1 Programa spodbujanja konkurenčnosti Pokolpja v obdobju 2011 – 2016. Koncept **mreže podjetniških inkubatorjev Jugovzhodne Slovenije** je nastal predvsem zaradi geografske raznolikosti Jugovzhodne Slovenije, različne stopnje razvitosti posameznih območij, ki narekuje, da podjetniki svojo dejavnost opravljajo v svojem lokalnem okolju, z lokacijami (objekti) v občinah Črnomelj, Kočevje, Metlika, Semič, Kostel in Novo mesto.

Inkubator predstavlja okolje z ugodnimi prostorskimi pogoji za začetek delovanja novega podjetja in nudi infrastrukturo, skupne storitve ter svetovanje podjetnikom začetnikom. Inkubatorji na področju Pokolpja predstavljajo pomoč potencialnim podjetnikom z zanimivimi poslovnimi idejami in novo nastalim podjetjem, ki potrebujejo podporo ter s svojim delovanjem prispevajo k doseganju ciljev Programa Pokolpje. V Mrežo podjetniških inkubatorjev vstopajo: Podjetniški inkubator Kočevje, Podjetniški inkubator Podbreznik, Podjetniški inkubator Tris Kanižarica. Vsi omenjeni inkubatorji vstopajo v mrežo v skladu z Partnerskim sporazumom o sodelovanju v Mreži podjetniških inkubatorjev JV Slovenije in vsak z svojim naborom storitev, ki bodo na voljo vsem podjetjem, ki so člani katerega koli od inkubatorjev v Pokolpju.

Vzpostavitev delovanja Mreže podjetniških inkubatorjev JV Slovenije bo prispevala k izboljšanju stanja na področju zagotavljanja podpornega okolja za razvoj podjetništva s ciljem, da rezultati poslovanja obstoječih podjetij dosežejo pozitivne trende, da se zmanjša umrljivost gospodarskih subjektov v začetni fazi in zadrži mlad kader s podjetniškimi idejami na področju Pokolpja. Mreža podjetniških inkubatorjev JV Slovenije bo sodelovala z Združenjem inkubatorjev tehnoloških parkov in izvajala aktivnosti, ki so predmet vseslovenskega projekta.

Namen projekta je preko subjektov inovativnega okolja doseči:

- 1) Izobraževanje in ozaveščanje populacije o pomenu podjetništva ter dvig in kreiranje podjetniške kulture in znanj.
- 2) Spodbujanje ustanavljanja **inovativnih start-up podjetij**, s kvalitetnimi delovnimi mesti.
- 3) Spodbujanje nastajanja start-up projektov preko uvajanja **inovativnih produktov oziroma storitev z globalnim potencialom** v obstoječih MSP v Pokolpju s potencialom razvoja novih spin off oziroma spin out podjetij.
- 4) Priprava ekip na ravni Pokolpja s ciljem dviga njihovega potenciala za vstop v nacionalne in mednarodne pospeševalne sheme in podporno okolje po principu »celovit dostop do podpornih storitev«.
- 5) Zadrževanje podjetniškega potenciala v Pokolpju s tem skladnejši regionalni razvoj in

- 6) **Povezovanje in sodelovanje z enotno platformo start-up mest in razvoj novih podpornih storitev SIO ter prenos znanja in standardizacija** subjektov inovativnega okolja s ciljem doseganja večje učinkovitosti in boljših rezultatov preko sinergij sodelovanja in specializacije.

Splošni cilji:

- Priprava in razvoj infrastrukture na posameznih lokacijah, ki bo omogočala razvoj mreže
- Spodbujanje razvoja podjetniške kulture in pozitivne podjetniške klime
- Vključevanje v enotne start-up platforme, ki se sinergijsko povezuje z nacionalno platformo Iniciative Start:up Slovenija za uspešnejšo globalno promocijo nacionalnega start:up ekosistema in uspešnejši prenos znanj med deležniki SIO,
- Razvoj podjetniškega potenciala tudi na območju Pokolpja, preko programa izobraževanja in mentoriranja startup ekip s ciljem priprave vzdržnega poslovnega modela za globalni preboj.
- Načrtno in sistemsko mreženje, povezovanje podjetniškega potenciala na območju Pokolpja.
- Kreiranje regionalnih skupnosti s podjetniki – mentorji, poslovni angeli, primeri dobre prakse in promotorji podjetniške kulture, miselnosti.
- Spodbujanje samozaposlovanja in vstop v predinkubacijsko fazo
- Pomoč pri vpostavitvi in zagonu novih podjetij ali dejavnosti
- Podpora pri razvoju novih dejavnosti in programov v obstoječih podjetjih
- Zagotavljanje podpore inovativniom podjetjem in raziskovalnim skupinam
- Krepitev lokalnega in regionalnega gospodarstva s povečanjem števila malih in srednje velikih podjetij, temelječih na višji dodani vrednosti
- Dvig prepoznavnosti in učinkovitosti start-up ekosistemov na območju Pokolpja in njihovo sinergijsko povezovanje v enotno nacionalno platformo Iniciative Start:up Slovenija.

Merljivi cilji:

- Število naovoustanovljenih podjetij ob koncu projekta - 35
- Število ustvarjenih novih zaposlitev ob koncu projekta – 45
- Število novih produktov in storitev - 10

Neposredni učinki:

- Zmanjšanje brezposelnosti s samozaposlitvami ter ustanovitvijo in zaposlitvijo v novem podjetju
- Ustvarjena nova podjetja neposredno na podlagi lastne poslovne ideje
- Razvoj novih inovativnih produktov
- Višja dodana vrednost zaposlencev, s pridobitvijo znanj in podbujanjem kreativnega mišljenja
- Pritegnitev tujih kreativnih posameznikov, ki ustanovijo podjetje na območju Pokolpja
- Spodbujanje rasti podjetij v Pokolpju ter posledično manjša brezposelnost in večja gospodarska rast
- Povačanje izvoza domačih podjetij

Ciljne skupine:

- potencialni podjetniki, ki so običajno izobraženi ali v fazi pridobivanja izobrazbe (študentje,...), ambiciozni ter proaktivni posamezniki oziroma tisti, ki imajo specializirane poklicne kompetence,

- obstoječa start-up podjetja z inovativnim potencialom za prodor na globalne trge,
- uveljavljena domača MSP podjetja s ciljem razvoja novih start-up projektov in povezovanje s startup podjetji,
- delujoči gospodarski subjekti in posamezniki,
- drugi, ki bi želeli koristiti storitve inkubatorjev.

VIZIJA

Na področju Pokolpja bomo s svojim delovanjem zagotavljali ustrezno podporno okolje za uresničevanje podjetniških idej in razvoj gospodarstva ter s svojim delom prispevali k povečanju zanimanja posameznikov za podjetništvo.

1 ANALIZA OBMOČJA

1.1 Predstavitev regije JV Slovenija in njen razvojni potencial

Jugovzhodna Slovenija (JV Slovenija) je ena izmed 12 statističnih regij v Sloveniji na ravni NUTS-3. Kot že samo ime pove leži na jugovzhodnem delu Slovenije. Geografsko jo sestavljajo tri subregije, Dolenjska, Bela krajina in Kočevsko-ribniška subregija, v katerih je 21 enot lokalne skupnosti (Črnomelj, Dolenjske Toplice, Loški Potok, Kočevje, Kostel, Metlika, Mirna Peč, Mestna občina Novo mesto, Osilnica, Ribnica, Semič, Sodražica, Šentjernej, Škocjan, Trebnje, Mirna, Straža, Šentrupert, Mokronog – Trebelno, Šmarješke Toplice in Žužemberk).

Tabela 1: Razvojne prednosti in ovire regije na področju poslovnega okolja

RAZVOJNE PREDNOSTI – POSLOVNO OKOLJE:
<ul style="list-style-type: none"> ❖ nadpovprečno uspešne gospodarske družbe glede na ustvarjeni neto čisti dobiček, čiste prihodke od prodaje ne tujih trgov, prihodke na zaposlenega, neto dodano vrednost na zaposlenega, neto čisti dobiček na zaposlenega in povprečno mesečno neto plačo na zaposlenega, ❖ najbolj izvozno slovensko gospodarstvo glede na delež prihodkov iz tujih trgov, ❖ velike gospodarske družbe so za ekonomski in socialni razvoj regije velikega pomena, ❖ gospodarstvo regije vlaga v R&R v primerjavi z državo in drugimi vlagatelji več kot v drugih regijah, ❖ velik potencial pri netehnoloških inovacijah (procesi, storitve), ❖ ohranjanje (velikega) deleža kmetijskih zemljišč v uporabi (možnost povečanja dnevne oskrbe z »doma« pridelano hrano), ❖ možnosti za razvoj dopolnilnih dejavnosti kmetijski dejavnosti, ❖ gozdnatost in lesna zaloga je bogat in eden redkih naravnih virov v regiji.
RAZVOJNE OVIRE – POSLOVNO OKOLJE:
<ul style="list-style-type: none"> ❖ velik (prevladujoč) vpliv velikega gospodarstva na gospodarski in socialni razvoj regije, ❖ slabše razvit podjetniški sektor, ❖ velika odvisnost MSP od velikih podjetij, ❖ neenakomerno porazdeljena gospodarska aktivnost (koncentracija na ožjem dolenjskem, okoli Novega mesta in še v nekaj večjih lokalnih središčih), ❖ število zaposlenih v gospodarskih družbah se zmanjšuje – velika izguba delovnih mest v delovno intenzivnih panogah (proizvodnja tekstila, konfekcije, pohištvena industrija, gradbeništvo), ❖ velike gospodarske družbe, ki se ukvarjajo s predelovalno dejavnostjo, so ustvarile tudi največ izgub, ❖ vlaganja v R&R dejavnost se ne odražajo tudi v zaposlovanju v tej dejavnosti, ❖ v R&R dejavnost vlaga manjše število velikih podjetij, ❖ slabo razvita regijska R&R infrastruktura (v regiji ni tehnološkega parka ali tehnološkega centra), ❖ majhen delež kmetijske proizvodnje je namenjen prodaji (trgu), ❖ ni vzpostavljena regijska destinacijska organizacija (RDO) in destinacijski management ❖ slabše razvit storitveni sektor (veliko zaposlenih v industriji in kmetijstvu), ❖ podporno okolje za podjetništvo je vzpostavljeno vendar še ne dovolj razvito (šibka podjetniška iniciativa), ❖ šibko javno zasebno partnerstvo.

1.2 SWOT analiza gospodarstva

Tabela 2: Swot analiza gospodarstva

Prednosti	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> ❖ uspešne velika gospodarska (industrijska) podjetja, ❖ izvozno usmerjeno gospodarstvo (večino prihodkov je ustvarjenih na tujih trgih), ❖ regijskoredišče nacionalnega pomena je močno gospodarsko središče, ❖ urbano – podeželski tip regije - veliko prebivalcev živi na podeželju, ❖ ohranjeno naravno okolje in bogata ter ohranjena kulturna in naravna dediščina, ❖ geostrateški položaj regije (slovenski avtocestni križ, obmejna regija s Hrvaško, prometni koridor proti Dalmaciji in Istri ter preko Bosne in Hercegovine na Balkan), ❖ izjemne naravne vrednote (kočevski gozd, Kolpa, Krka, kraški pojavi) in kulturna krajina, ❖ možnosti za boljšo samooskrbo s povrtninami in sadjem, ❖ naravni viri (gozd, geotermalna energija, vodni viri, kmetijska zemljišča), ❖ družbena infrastruktura, ❖ oblikovani in razviti destinacijski turistični produkti, <ul style="list-style-type: none"> ❖ ohranjena tradicija znanja, veščine in spretnosti za razvoj podjetništva in razvoj podeželja. ❖ Obstoječe gospodarske družbe iščejo ukrepe za prestrukturiranje obstoječega proizvodnega programa in možnosti za posodobitev slednjega. ❖ Možnosti razvoja malega podjetništva z vidika razvoja dopolnilnih dejavnosti v redno dejavnost (zlasti na področju kmetijstva in turizma). 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ povečevanje brezposelnosti zaradi prepočasnega prilagajanja tržnim razmeram - izguba velikega števila delovnih mest in trženjskih znamk v delovno intenzivnih gospodarskih panogah (tekstilna, obutvena, lesno predelovalna industrija), ❖ visok delež delavcev brez poklica (izobrazbe), ❖ pomanjkanje raziskovalne in inovacijske infrastrukture (razen v nekaj večjih podjetjih), ❖ premalo vlaganj v raziskave in razvoj (razen v nekaj večjih podjetjih), ❖ pomanjkanje kvalitetnih (ustvarjalnih) delovnih mest – selitev strokovnjakov v nacionalno središče in v tujino, ❖ šibek podjetniški sektor, ❖ pomanjkljiva in dotrajana infrastruktura (prometna, komunalna, energetska, informacijska), ❖ razdeljenost regije (upravna komunikacijska) med dve metropoli (Novo mesto in Ljubljano), ❖ zaraščanje, razdrobljena kmetijska posest, ❖ premalo povezana in preslabo predstavljena turistična ponudba, ❖ težave pri prostorskem načrtovanju (OPN), ❖ nezadostna in nezanesljiva energetska oskrba regije, ❖ pomanjkljiva navezanost regije z regijskimi središči Vzhodne kohezijske regije, ❖ Premalo razvito podporno okolje za razvoj podjetništva. ❖ Nizka stopnja podjetniškega duha in podpovprečno število malih podjetij in obrti ❖ »Beg možganov« ❖ Neenakomeren gospodarski razvoj regije
Priložnosti	Nevarnosti
<ul style="list-style-type: none"> ❖ prepoznavne blagovne znamke (Krka, Revoz, Adria, Trimo, ...) kot možnost za boljšo prepoznavnost regije, ❖ industrijska tradicija, ❖ gozd s svojo ekološko, socialno in proizvodno funkcijo, ❖ obnovljivi viri energije (biomasa, geotermalna energija, sončna energija), ❖ razvoj gospodarskega podpornega okolja (podjetniški inkubator, finančne sheme, podporne storitve), ❖ spin off podjetja, ❖ razvoj storitev in socialno podjetništvo (kooperative), ❖ območja ob avtocestnih priključkih, ❖ ustanovitev univerze, ❖ sonaravni razvoj podeželja z vključevanjem naravnih potencialov in dediščine v ponudbo, ❖ učinkovitejše vključevanje v SLO in EU gospodarski prostor in prometni sistem (III. in III.A razvojna os, posodobitev železniške infrastrukture, razvoj športnega letališča v javno letališče za mednarodni promet nižje kategorije), ❖ povečanje dnevne oskrbe z doma pridelano hrano, ❖ podeželje kot kvaliteten življenjski in bivalni prostor – opremljanje tudi z informacijsko infrastrukturo, ❖ podjetništvo na podeželju z možnostjo razvoja dopolnilnih dejavnosti, ❖ vzpostavitev regijske destinacijske organizacije in destinacijskega managementa, ❖ nova tehnološka in rast obstoječih MSP, ❖ vstop Hrvaške v EU. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ padanje gospodarske aktivnosti v državah EU, ❖ selitev dejavnosti – proizvodnje v infrastrukturo bolj urejena in cenejša gospodarska okolja, ❖ koncentracija zaposlenih in gospodarske aktivnosti le v dveh panogah (predelovalna industrija in proizvodnja ter trgovina z osebnimi avtomobili), ❖ brezposelnost med mladimi - beg mladih strokovnjakov v druga perspektivna okolja, ❖ območja depopulacije (zlasti ob državni meji in v slabše gospodarsko razvitih okoljih), ❖ slaba dostopnost (navezanost) nekaterih delov regije, ❖ onesnaženost okolja na območjih brez ustrezne komunalne opremljenosti, ❖ razpršena pozidava in posegi na gozdna in kvalitetna kmetijska zemljišča, ❖ neorganizirani obisk (preobremenjenost) na območjih varstva narave in naravnih vrednot , ❖ povečevanje števila prebivalcev, ki živijo pod pragom revščine in socialne izključenosti, ❖ V primeru, da gospodarske družbe (predvsem tekstilne dejavnosti) ne bodo uspele razviti novih programov ima to lahko za posledico odpuščanje presežne delovne sile. ❖ Nadaljnje zaostajanje v razvoju zaradi zastarele tehnološke opreme. ❖ Nadaljnje zmanjševanje enot malega gospodarstva. ❖ Premalo razvito podporno okolje za razvoj podjetništva ima lahko za posledico slabo koriščenje finančnih spodbud

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Uvajanje novih programov primernih za razvoj Bele krajine (čisto okolje) in kočevsko ribniške subregije. ❖ Povečanje prihodkov družb s prodajo izdelkov lastnih blagovnih znamk. ❖ Oprema obrtnih con za razvoj malih in srednje velikih podjetij. ❖ Z ustreznim izobraževalnim programom preprečiti »beg možganov«. ❖ Intelektualno in materialno premoženje v velikih sistemih ❖ Razvoj vseh storitvenih dejavnosti ❖ Možnosti za prenos znanj iz velikih sistemov 	<p>razpisanih iz državnih in EU sredstev.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Nezadostno razvita podporna infrastruktura ❖ Neinovativno okolje in nepovezano institucij oz. služb za raziskave in razvoj ❖ Možen izstop tujega kapitala ❖ Odvisnost razvoja regije in lokalnih okolij od velikih podjetij
--	--

1.3 PRIKAZ STANJA IN RAZVOJNIH TEŽAV V POKOLPJU

Območje Pokolpja, ki ga sestavlja sedem občin iz Bele krajine in Kočevske (Črnomelj, Semič, Metlika, Kočevje, Kostel, Osilnica in Loški Potok) zaznamujejo skupne razvojne težave, ki onemogočajo hitrejši razvoj. Največji problem predstavlja visoka brezposelnost, šibko gospodarstvo, slabo demografsko stanje in infrastruktura ter obmejna lega. Z namenom reševanja najbolj perečih težav, je bilo ustanovljeno Območno razvojno partnerstvo Pokolpje, katerega glavni namen je priprava in izvajanje skupnih projektov in krepitev razvojnih struktur za hitrejši razvoj območja ter posledično zmanjševanje razvojnih razlik.

1.3.1 Gospodarstvo

Gospodarstvo Pokolpja zaznamuje nižja konkurenčnost, zaostajanje podjetij v tehnološkem razvoju in majhne možnosti za zaposlovanje.

V Pokolpju je bilo v letu 2014 719 (710 leta 2013) gospodarskih družb in 1.169 samostojnih podjetnikov oziroma 26 manj kot leta 2013. Iz navedenih podatkov je razbrati, da število gospodarskih družb vse od leta 2009 postopno narašča, samostojnih podjetnikov pa je nekoliko manj, kot pretekla leta, kar še posebej kaže potrebo po krepitvi podpore MSP in novih startu-up podjetij.

V Občinah Loški potok, Osilnica in Kostel v letu 2014 ni delovala nobena srednja ali velika gospodarska družba. Velike gospodarske družbe so delovale le v občinah Kočevje (4) in Metlika (3). Industrijske zmogljivosti so skoncentrirane na mestnih območjih. Večja industrijska središča so: Kočevje, Metlika in Črnomelj.

Tabela 3: Število gospodarskih družb in zaposlenih v gospodarskih družbah

Občine Pokolpja	Gospodarske družbe			Zaposleni*		
	Število 2013	Število 2014	IND 14/13	Število 2013	Število 2014	IND 14/13
Črnomelj	257	261	101,5	1.587	1.308	82,4
Metlika	123	122	99,1	1.242	1.228	98,8
Semič	58	55	94,8	334	379	113,5
Kočevje	247	257	104,0	1.747	1.684	96,3
Kostel	11	10	90,9	31	30	96,7
Loški Potok	11	11	100,0	95	99	104,2
Osilnica	3	3	100,0	8	13	162,5
POKOLPJE	710	719	101,2	5.044	4.741	93,9
Bela krajina	438	438	100,0	3.163	2.915	92,1
Kočevsko	272	281	103,3	1.881	1.826	97,0

Vir: AJPES 2013 in 2014.

Pri gospodarskih družbah, ki poslujejo na območju Pokolpja je zaznati trend zmanjševanja zaposlenih na podlagi opravljenih delovnih ur v obračunskem obdobju. Tako se je število zaposlenih v gospodarskih družbah v letu 2014 glede na leto 2013 zmanjšalo za 303 oseb.

Število samostojnih podjetnikov se zmanjšuje. Medtem ko je bilo v letih 2009-2011 zaslediti povečanje le teh za 18 (na 1.232), je v letu 2014 zgolj še 1.169 registriranih samostojnih podjetnikov (63 manj kot leta 2011).

Samostojni podjetniki iz območja Pokolpja so v letu 2014 glede na delovne ure zaposlovali 861 oseb, ali 37 manj kot leta 2013.

Tabela 4: : Število samostojnih podjetnikov in zaposlenih pri podjetnikih

Občine Pokolpja	Samostojni podjetniki			Zaposleni		
	Število 2013	Število 2014	IND 14/13	Število 2013	Število 2014	IND 14/13
Črnomelj	410	405	103,0	271	268	95,1
Metlika	262	261	99,6	221	218	98,2
Semič	89	79	101,1	81	92	108,0
Kočevje	364	353	93,8	278	240	89,1
Kostel	16	16	94,1	13	11	86,7
Loški Potok	46	47	97,9	28	27	103,7
Osilnica	8	8	88,9	6	5	85,7
POKOLPJE	1.195	1.169	98,8	898	861	95,0
Bela krajina	761	745	101,6	573	578	97,9
Kočevsko	434	424	94,1	325	283	90,3

Vir: AJ PES 2013 in 2014.

V letu 2014 je neto dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah znotraj Pokolpja znašala 29.7 tisoč EUR in je zaostajala tako za povprečjem JV Slovenije (52.3 tisoč EUR), kot tudi za državnim povprečjem (40.3 tisoč EUR). Vendar je potrebno poudariti, da neto dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah na območju Pokolpja od leta 2010 narašča. Kot je razvidno iz tabele 6, se je neto dodana vrednost v gospodarskih družbah na zaposlenega z izjemo občin Semič, Loški Potok in Kostel, v primerjavi z letom 2012 v ostalih občinah Pokolpja dvignila. Žal gre naraščanje neto dodane vrednosti pripisovati v največji meri zmanjševanju števila zaposlenih.

Tabela 5: Neto dodana vrednost na zaposlenega

Območje	NDV 2013 (EUR)	NDV 2014 (EUR)	Indeks 14/13
Črnomelj	23.8	27.9	117,2
Metlika	26.8	27.8	103,7
Semič	30.0	31.0	103,3
Kočevje	29.4	32.0	108,8
Kostel	20.2	28.4	140,5
Loški Potok	26.5	35.1	132,4
Osilnica	25.9	22.6	87,2
POKOLPJE	26.9	29.7	110,4
JV Slovenija	48.6	52.3	107,6
SLOVENIJA	39.0	40.3	103,3

Vir: AJ PES 2013 in 2014.

Prihodki od prodaje se na območju že vrsto let zmanjšujejo. Gospodarske družbe in samostojni podjetniki so leta 2010 dosegli 712 mio EUR prihodkov od prodaje, od tega na tujih trgih 333 mio EUR. V letu 2014 so skupni prihodki od prodaje dosegli le še 471,8 mio EUR (33,8 % manj), od tega 214,8 mio EUR (35,5 % manj kot v letu 2010) na tujih trgih.

V letih 2009, 2011 in 2012 so družbe v Pokolpju ustvarjale negativni čisti rezultat. Najslabše je bilo v letu 2011, ko je neto čista izguba znašala 16 mio EUR. V letu 2014 so družbe v Pokolpju po prikazovale neto čisti dobiček v višini skoraj 14 mio EUR.

Neto dodana vrednost v gospodarskih družbah, ki delujejo na območju Pokolpja se je v letu 2014 v primerjavi z letom 2011 dvignila in je znašala 29,7 tisoč EUR.

Povprečna bruto plača zaposlenih v gospodarskih družbah, ki delujejo na območju Pokolpja je v letu 2014 znašala 1.218 EUR in je bila sicer nekoliko višja na Kočevskem (1.282 EUR) kot v Beli krajini (1.178 EUR), je pa zaostajala tako za povprečjem na državnem nivoju (1.490 EUR), tako kot za povprečjem JV Slovenije (1.667 EUR).

Tabela 6: Povprečna bruto plača zaposlenih v gospodarskih družbah na območju Pokolpja

Območje	Povprečna bruto plača 2013 (EUR) ¹	Povprečna bruto plača 2014 (EUR)	Indeks 14/13
Črnomelj	1.212	1.140	94,0
Metlika	1.132	1.192	105,3
Semič	1.217	1.268	104,1
Kočevje	1.254	1.283	102,3
Kostel	1.437	1.278	88,9
Loški Potok	1.150	1.297	112,7
Osilnica	1.021	1.061	103,9
POKOLPJE	1.207	1.218	100,9
JV Slovenija	1.600	1.667	104,1
SLOVENIJA	1.461	1.490	101,9

Vir: AJ PES 2013 in 2014.

1.3.2 Trg dela

Decembra 2013 je bilo na območju Pokolpja prijavljenih 4.374 brezposelnih oseb. Od tega 1.905 v Kočevju, Kostelu, Loškem Potoku in Osilnici ter 2.469 na območju občin Črnomelj, Metlika in Semič. V primerjavi z letom 2012 se je število brezposelnih znotraj Pokolpja povečalo za 472 oseb.

Brezposelnost v Pokolpju je precej višja tako od slovenskega povprečja kot tudi povprečja JV Slovenije. Znotraj Pokolpja je najvišjo brezposelnost izkazovala občina Kočevje (23,6 %), najnižja pa v občina Loški Potok (12,0 %).

Tabela 7: : Stopnje registrirane brezposelnosti v občinah Pokolpja na dan 31.12

Leto	Skupaj Pokolpje	Črnomelj		Metlika		Semič		Kočevje		Kostel		Osilnica		Loški Potok	
		Št.	Stop.	Št.	Stop.	Št.	Stop.	Št.	Stop.	Št.	Stop.	Št.	Stop.	Št.	Stop.
2009	3.236	932	13,3	511	12,4	261	14,6	1.388	18,5	51	18,3	25	15,5	68	8,1
2010	3.264	912	13,1	575	14,0	248	13,9	1.387	18,7	41	15,4	25	16,3	76	9,1
2011	3.691	1.146	16,4	617	15,4	276	14,9	1.520	20,4	40	15,3	19	12,8	73	8,7
2012	4.115	1.413	20,6	661	17,0	302	15,8	1.598	21,7	31	12,2	14	11,0	96	11,4

2013	4.375	1.483	21,1	669	17,4	318	16,6	1.739	23,6	36	13,6	30	22,6	100	12,0
2014 (november)	4.155	1.469	20,9	632	16,00	281	14,8	1.609	21,8	44	16,7	31	23,8	89	10,8

Vir: ZRSZ

Zaskrbnjuje je dejstvo, da se število brezposelnih zadnjih nekaj let zvišuje. Največ zaslug gre pripisati gospodarski krizi in prestrukturiranju gospodarstva, ki še ni zaključeno. Slabe zaposlitvene možnosti glede napovedi v prihodnje napovedujejo večji gospodarski subjekti, medtem, ko je na zaposlitvene možnosti mogoče računati predvsem v mikro in majhnih podjetjih.

Iz objavljenih prostih delovnih mest je razvidno, da je v Pokolpju pomanjkanje delovnih mest večje kot v razvojni regiji Jugovzhodna Slovenija. Visoka je stopnja brezposelnosti, na voljo pa so v glavnem nizko plačana delovna mesta. Mladina po končani izobrazbi ne dobi ustrezne zaposlitve in se ne vrača iz izobraževalnih središč ali se odseljuje iz območja Pokolpja. Stopnja brezposelnosti se je v letih od 2009 do leta 2013, v primerjavi s preteklimi leti precej povečala. Najpogostejši vzroki prijavljanja na Zavod RS za zaposlovanje v Pokolpju so bili potek dela za določen čas, stečaji podjetij in iskanje prve zaposlitve.

Glede na stopnjo izobrazbe je bilo v Pokolpju decembra 2014 največ brezposelnih oseb s I. + II. stopnjo izobrazbe (nedokončana osnovna šola) in sicer 1.714, kar predstavlja 39,67 % vseh brezposelnih v Pokolpju. 31,31 % brezposelnih v Pokolpju ima dokončano III + IV. stopnjo in 20,46 % V. stopnjo izobrazbe. Najnižji delež med brezposelnimi v Pokolpju izkazuje osebe s VI. stopnjo izobrazbe in višjo (8,56 %).

Tabela 8: Število brezposelnih na območju Pokolpja po stopnji izobrazbe, december 2014

Območje	I + II.	III. + IV.	V.	VI. + VII.+VIII.	Skupaj
Črnomelj	563	470	314	135	1482
Kočevje	709	564	348	122	1743
Kostel	17	18	8	7	50
Loški Potok	22	29	28	12	91
Metlika	268	179	124	67	638
Osilnica	8	15	6	0	29
Semič	127	78	56	27	288
Skupaj	1714	1353	884	370	4321
Odstotek	39,67	31,31	20,46	8,56	100,00

Vir: ZRSZ

Dodaten problem pri zaposljivosti brezposelnih oseb v Pokolpju predstavlja starostna struktura, saj prevladujejo brezposelni v starostni skupini od 50 do 60 let, sledijo jim brezposelni v starostni skupini od 40 do 50 let. Ob dejstvu, da gre v veliki večini za slabo izobražene ljudi je njihova zaposljivost toliko težja oziroma so zaposljivi na slabše plačana delovna mesta z nizko dodano vrednostjo.

1.3.3 Izobrazbena struktura prebivalstva

Stopnja izobrazbe in zanimanje za izobraževanje sta nižja, kar poslabšuje konkurenčnost območja navzven in še upočasnjuje gospodarski razvoj. Na območju Pokolpja je omejena ponudba višje in srednješolskih izobraževalnih ustanov, predvsem pa primanjkuje šol za posebne poklice.

Skrb vzbuja podatek o izobrazbeni strukturi prebivalstva. Iz podatkov SURS-a je razbrati, da delež prebivalstva v Pokolpju z višjo in visoko izobrazbo zaostaja za ravno Slovenije in Jugovzhodne

Slovenije. Prav tako območje Pokolpja zaostaja za slovenskim in regijskim povprečjem po številu študentov. Prav tako možnost e-učenja na območju Pokolpja ni razširjena.

1.4 Institucije, programi in dokumenti za podporo podjetništvu

1.4.1 Institucije za razvoj podjetništva

Za podporo podjetjem in podjetništvu v največji meri delujejo v regiji Območna enota Gospodarske zbornice Slovenije, Gospodarska zbornica Dolenske in Bele krajine, Območne enote Obrtne zbornice Slovenije v Novem mestu, Trebnjem, Črnomlju, Metliki, Ribnici in Kočevju, Razvojni center Novo mesto, Razvojni center Kočevje – Ribnica, Podjetniški inkubator Kočevje, Podjetniški inkubator Kostel, RIC Črnomelj in Kočevski les d.o.o.. Poleg navedenih institucij obstaja veliko število nevladnih organizacij, ki spodbuja podjetniške dejavnosti v regiji.

2 ANALIZA LOKACIJ

Na območju Pokolpja je bilo v preteklosti opravljenih več anket gospodarskih in drugih subjektov, s katerimi so bile pridobljene informacije o problemih pri delovanju anketirancev ter njihove potrebe in predlogi za izboljšanje poslovnega okolja za spodbujanje razvoja in dejavnosti anketirancev.

Po opravljeni analizi med podjetji in potencialnimi podjetniki, je bilo ugotovljeno, da obstaja vedno večji interes za vključitev v inkubator, zato je izjemnega pomena, da se v Pokolpju izdelata mreža infrastrukture, ki bo omogočila delovanje podjetniških inkubatorjev na celotnem področju. Čeprav je ponudba prostih poslovnih kapacitet ustrezna, pa so le te v veliki večini v lasti zasebnikov ali zasebnih podjetij, kar pa pomeni, da so dostopne izključno po tržnih cenah in s tem mnogo višje od subvencioniranih cen najema v inkubatorjih. Nizki stroški najema poslovnih kapacitet predstavljajo pomembno postavko v pričetku poslovanja večine startup podjetij.

Analiza izkazuje tudi pomembnejše razloge, razvrščene po pomembnosti, za vključitev v inkubator:

- Povezava z univerzo in raziskovalnimi centri
- Dostop do visokokvalitetnih konferenc in dogodkov
- Fleksibilnost prostorov v inkubatorju
- Dostop do kvalitetnih poslovnih podpornih storitev
- Cena na m²
- Kvaliteta prostorov in opreme
- Grozdenje in možnost mreženja s podobnimi podjetji
- Dobra lokacija in imidž
- Podpora pri pridobivanju privatnega in javnega kapitala

Na osnovi pridobljenih podatkov se predlagajo aktivnosti v poglavju 3, ki bodo reševale zznane probleme.

Ugotavljamo, da so podjetja, ki imajo veliko vlogo v razvoju regije zainteresirana za hitrejši razvoj podjetništva in podpornih institucij v lokalnem okolju.

2.1 Mestna občina Novo mesto

Podjetniški inkubator Podbreznik deluje od februarja 2010 dalje. Lokacija podjetniškega inkubatorja je v neposredni bližini (6 km) avtoceste Ljubljana – Zagreb, v poslovno stanovanjskem območju Podbreznik v Češči vasi pri Novem mestu. V zgradbi inkubatorja je v štirih etažah 3.611 m² sodobno opremljenih poslovnih prostorov.

V dosedanjih 5 letih je v Podjetniškem inkubatorju Podbreznik delovalo 37 inovativnih podjetij, ki so skupno ustvarili preko 80 zaposlitev. Trenutno deluje v inkubatorju 16 podjetij, ki se uvrščajo na različna področja: elektro in strojne inštalacije, projektiranje, spletne rešitve, programiranje in storitve v oblaku, varnostni sistemi ...

Programi, ki so se izvajali, in kateri so v teku so različni glede na trenutne največje potrebe podjetnikov. V inkubatorju so potekali programi: Mentor – program za razvoj podjetniških idej, Startup vikendi, kjer udeleženci v dveh dneh pridejo od ideje do osnovnega produkta, Podjetniški večeri, kjer gostimo uspešne podjetnike. Inkubator Podbreznik se je izkazal kot odlična lokacija tudi za program Podjetno v svet podjetništva, saj so bili mladi podjetniki vseskozi v kontaktu z bolj izkušenimi kolegi. V inkubatorju ima sedež tudi organizacija StartUp Novo mesto, ki organizira izvaja številne podjetniške dogodke in tesno sodeluje z nami pri pripravi in izvedbi programov za spodbujanje podjetništva.

Novost v inkubatorju sta tudi Coworking Podbreznik in Pisarna v naravi Podbreznik.

Coworking prostor je namenjen vsem, ki želijo uresničiti bilo kakšno poslovno idejo, nimajo pa za to ustrezne infrastrukture oz. podpore. Mreženje je danes eno najpomembnejših načel podjetništva, sploh pa je iskanje novih kontaktov pomembno na začetku podjetniške poti. Ravno to je osnovna ideja coworkinga, da se člani povezujejo in si pri realizaciji ideje pomagajo (bodisi z iskanjem kontaktov ali svojim znanjem).

Pisarna v naravi Podbreznik predstavlja absolutno novost v poslovnem okolju. Ker se Podjetniški inkubator Podbreznik nahaja v čudoviti naravni lokaciji, je nastala ideja o odprti pisarni, ki lahko spodbudi podjetniško kreativnost. Ena izmed gozdnih jas je bila preoblikovana v amfiteater in omogoča odlične predstavitvene možnosti. Na zgornji jasi pa so se postavljene mize in klopi v različnih postavitvah in tu lahko podjetniki svoje pisarniške posle opravljajo kar v naravi. Za delo je na voljo tudi elektrika, wireless povezava, možno je dodati tudi projektor.

2.2 Občina Kočevje

Podjetniški inkubator Kočevje (PIK) je delujoča podporna institucija, ki v regiji omogoča ugodnejše pogoje najema prostorov in ponudbo nabora upravnih in intelektualnih storitev za podjetja v inkubatorju. Osnovna dejavnost PIK je pomoč pri delovanju novih podjetij na način, da se zagotovi tako fizična (ustrezni prostori) kot intelektualna infrastruktura. Tako aktivnosti, ki opredeljujejo Strategijo delovanja PIK in naslavlja zunanje okolje, aplicirajo v notranjem okolju PIK kot način delovanja in upravljanja PIK. S takim način delovanja v regiji izgrajujejo potrebno okolje za pripravo projektov, saj so sedanje kapacitete razpršene in ne omogočajo zadostne podpore pri pripravi kvalitetnih projektnih predlogov, s katerimi želijo nosilci razvojnih vsebin angažirati nacionalna ali EU javna sredstva.

Poslanstvo PIK-a je v vzpostavitvi PIK-a kot osrednje sub-regionalne podjetniške enote, ki bo v regiji spodbujala razvojne aktivnosti in postaja most med raziskovalno razvojnim okoljem, razvojnimi potrebami in resursi v regiji.

Poleg tega pa je poslanstvo PIK-a še:

- ustvarjati motivacijo in klimo za razvoj podjetništva,
- nadgradnja znanja v posameznih sredinah,
- promocija samozaposlovanja,
- ustvarjati pozitivno podobo podjetnika,
- nuditi podjetnikom poglobljene informacije,
- ustvarjati nova delovna mesta v regiji,
- pomagati pri preobrazbi regionalnih potencialov.

Aktivnosti, ki se v okviru PIK trenutno izvajajo:

- podjetniške delavnice
- privabljanje investorjev
- usposabljanje na delovnem mestu
- sodelovanje v konzorciju Biomasa
- soorganizator Festivala lesa:
- vzpostavitev »Co-working prostorov«

Podjetniški inkubator Kočevje bo v bodoče določene aktivnosti izvajal v sodelovanju s Podjetniškim inkubatorjem Kostel.

Podjetniški inkubator Kočevje (PIK) deluje v okviru poslovne cone na območju bivše tovarne »Tekstilane Kočevje« (poslovna cona PIK) in so prostorske kapacitete zasedene je smiselno razmišljati o razširitvi inkubatorja na novi lokaciji. PIK razpolaga s cca 1500 m² poslovnih prostorov (proizvodni in pisarniški) ter ustrezno opremljenima predavalnico in sejno sobo. V PIK trenutno posluje 8 inkubiranih podjetij. Razširitev je nujno potrebna, saj trenutni prostori niso povsem ustrezni (prenizka višina proizvodnih prostorov).

Na podlagi izvedene analize je primerna lokacija na Bregu pri Kočevju, saj tam poslovna hala že stoji, objekt pa je tudi že razdeljen na manjše enote, kar je primerno tudi za inkubirana podjetja. Glavna prednost lokacije je v dejstvu, da le-ta razpolaga z 6400 m² velikim funkcionalnim zemljiščem, ki je nujno potrebno za nemoteno manipulacijo znotraj lokacije.

Cona se nahaja v neposredno ob državni ceste Ljubljana-Petrina, kar ji daje dobro strateško lego. Ob tem je potrebno poudariti, da je občina Kočevje že od maja leta 2014 lastnica omenjenih prostorov in zemljišča, ki ga je odkupila od podjetje Gramiz v stečaju. Za omenjeno lokacijo je pridobljena sledeča dokumentacija: PGD in PZI, ki obsegata idejno zasnovo za adaptacijo in popis stroškov, ki sta pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja.

2.3 Občina Črnomelj

Na osnovi izdelanih kriterijev je kot najbolj primerna lokacija za PODJETNIŠKI INKUBATOR Tehnološko razvojno industrijsko središče TRIS Kanižarica:

- cona se nahaja v neposredni bližini regionalne cesti Vinica – Črnomelj ter ob državni meji z Republiko Hrvaško, na značilnem prometnem koridorju proti morju in Bosni ter še naprej proti vzhodu, v neposredni povezavi z avtocesto Zagreb – Split - Dubrovnik, zato je lokacija zelo vabljiva za tuje in domače investitorje, še posebej za tiste, ki imajo namen svoje tržišče širiti proti vzhodu in s svojimi izdelki oskrbovati turistične centre na morju,
- je trenutno največja proizvodno poslovna cona v Beli krajini, ki omogoča največjo ponudbo parcel za gradnjo proizvodno-poslovnih-storitvenih dejavnosti in skladiščnih objektov v Beli krajini in širše. TRIS obsega 95 ha z možnostjo širitve in izdelanim OPPN-jem (Ur.l. RS, št. 52/210, str. 789-7807).
- Lokacija nudi možnosti za opravljanje številnih dejavnosti, kar pomeni veliko različnih možnih vsebin inkubatorja.

Inkubator v TRIS Kanižarica je v postopku ustanavljanja. V letu 2014 se je dokončno izoblikovala odločitev, da bo vzpostavitev in delovanje podjetniškega inkubatorja v TRIS prevzel RIC Bela krajina Na seji Občinskega sveta 27. 3. 2015 je bil sprejet Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Razvojno informacijskega centra Bela krajina, ki se nanaša na dejavnost zavoda s še natančnejšim zapisom nalog, ki bi jih izvajal RIC Bela krajina kot izvajalec nalog in programov podjetniškega in inovativnega okolja in sicer v okviru svoje organizacijske enote – podjetniškega inkubatorja.

Občina Črnomelj je v letu 2013 sklenila kupoprodajno pogodbo z Rudnikom Kanižarica v zapiranju d.o.o. Črnomelj – v likvidaciji, s katero je Občina pridobila štiri prostore v skupni izmeri 175,28 m². Prostore je Občina kupila za namen vzpostavitve in ureditve podjetniškega inkubatorja v poslovni coni »Tehnološko Razvojno Industrijsko središče« (TRIS) Kanižarica.

Poleg omenjenih prostorov v coni TRIS Kanižarica so za namen podjetniškega inkubatorja TRIS Kanižarica predvidene tudi nepremičnine na parc. št. 46/5, 46/6 in 46/4 vse k.o. 1535- Črnomelj, Kolodvorska cesta 23, Črnomelj, s katero trenutno upravlja zavod Dolenjske lekarne Novo mesto. Med Javnim zavodom Dolenjske lekarne Novo mesto, Občino Črnomelj in Javnim zavodom RIC Bela krajina je v teku sklenitev pogodbe o oddaji nepremičnin v brezplačno uporabo Občini Črnomelj za javne namene in sicer za poslovanje in izvajanje dejavnosti Javnega zavoda RIC Bela krajina za namene podjetniškega inkubatorja. Poleg stavbe z uporabno površino okoli 320 m² (bivša lekarna) so predmet pogodbe še dostopna pot, zemljišče v izmeri 395 m² in garaža. V stavbi je prostor za pisarne, inkubirana podjetja in »coworking« prostor.

Izdelava projektne dokumentacije je v začetni fazi.

Podjetniški inkubator TRIS Kanižarica bo vsebine izvajal na področju celotne Bele krajine.

Glede na to, da Občina **Metlika** prostorov za sam podjetniški inkubator nima, je zainteresirana za sodelovanje pri projektu »Vzpostavitev mreže podjetniških inkubatorjev v JV Sloveniji« na vsebinski

ravni. Občina Metlika ima v lastni kar nekaj prostorov, ki bi bili uporabni za dejavnost pospeševanja podjetništva (seminarje, izobraževanja, Coworking), ima pa tudi možnosti za najem poslovnih prostorov za te namene.

V občini **Semič** sta trenutno na razpolago 3 lokacije, kateri bi se lahko vključili v delovanje mrežnega inkubatorja, vendar se konkretna lokacija lahko še spremeni:

- prostori v stavbi občine Semič: na voljo 2 pisarni v kleti in sejna soba,
- prostori na sedežu podjetja Iskra
- prostori bivšega invalidskega podjetja Iskra.

Trenutni razpoložljivi prostori imajo vso potrebno komunalno infrastrukturo, obstaja pa tudi možnost priklopa na optiko.

3 VSEBINA AKTIVNOSTI

V sklopu aktivnosti Mreže podjetniških inkubatorje v JV Sloveniji, bodo imela podjetja na vseh lokacijah dostop do znanja strokovne skupine in vseh storitev, ki jih bo ta ponujala. Z možnostjo sodelovanja tudi z drugimi inkubatorji v Sloveniji in širše, inkubatorji lahko razširijo svojo tehnološko in inovacijsko strukturo. Ključnega pomena je povezovanje in sodelovanje z okoljem, s finančnimi, poslovnimi partnerji, medorganizacijskim povezovanje in druge povezave omogočajo rast in razvoj.

S pomočjo sklopa podpornih storitev za poslovanje podjetij bo igral podporno orodje pri gospodarskem razvoju ter pospeševanju rasti in uspešnosti podjetij v Pokolpju in regiji. V ožjem smislu je poslanstvo mrežnega inkubatorja v zagotavljanju pomoči po izoblikovanih ter uveljavljenih metodah dela, ki zagotavljajo manjše poslovno in razvojno tveganje in dovoljujejo večje učinke in optimalno izrabo vloženih sredstev. Nudil bo celovite podporne storitve in finančne instrumente za razvoj, zagon in rast novih (s poudarkom na tehnoloških) podjetij v regiji Jugovzhodna Slovenija ter sledil dolgoročni strategiji tehnološkega prestrukturiranja gospodarstva v Sloveniji.

Mreža bo s svojim storitvami svetovanja in pomoči pri začetnem poslovanju novih podjetij ustvarjala nove gospodarske celice, ki povečujejo raznolikost in konkurenčnost na regionalnem ali nacionalnem trgu in bo hkrati zaposloval večje število prebivalstva v okolici. Inkubiranim podjetjem bo zagotavljal dobro delovno okolje za pretvorbo poslovne ideje v poslovni načrt ter nato v komercializacijo produkta. Glede na dejstvo, da bo imel absolutno regionalni značaj, je njegova naloga tudi zagotavljanje pogojev za stabilen razvoj in poslovanje posameznih podjetij ter dvig njihove tehnološke usposobljenosti na višji nivo.

Ključno pri zagotavljanju kvalitetnega svetovanja podjetjem je tudi oblikovanje mreže svetovalcev. Mreža bo razdeljena na posamezne gospodarske panoge in v njo bodo vključeni izkušeni podjetniki regije. Ob začetnih težavah mladih podjetij se tako glede na panogo podjetja vključi ustreznega svetovalca, ki pomaga pri reševanju problema.

Z izvajanjem dejavnosti mreža podjetniških inkubatorjev želi:

- izboljšati poslovno in življenjsko okolje v Pokolpju,
- zmanjšati brezposelnost v Pokolpju,

- zmanjšati odliv mladih iz Pokolpja,
- motivirati prebivalstvo za optimistično percepcijo razvojnih aktivnosti.

3.1 Dejavnosti in aktivnosti, ki jih bo izvajala mreža podjetniških inkubatorjev

Mreža inkubatorjev bo opravljala več vrst storitev:

- pomoč podjetnikom pri pridobitvi ustreznih prostorskih kapacitet po subvencioniranih cenah
- infrastrukturne storitve,
- skupne storitve – poslovne storitve na ravni mrežnega inkubatorja,
- specialistične storitve – zahtevnejše poslovne storitve v sodelovanju z zunanjimi izvajalci, vključenimi v strokovno skupino.

1. Infrastrukturne storitve

Infrastrukturne storitve bodo vključevale zagotovitev poslovnih prostorov, opreme in pomoči podjetnikom na prvi stopnji, ki je namenjena vzpostavitvi in spodbujanju razvoja podjetij na regionalni ravni. Za podjetnike se bodo pripravili prilagojeni pogoji za vsakega posameznika, vključno z prilagojenimi prostori, ki ustrezajo zahtevam in specifikam podjetja. Poleg poslovnih prostorov, najemanja in uporabe parkirnih prostorov bo inkubator zagotavljal te storitve:

- storitve recepcije (prevzemanje klicev, sporočil in sprejemanje obiskovalcev),
  - pisarniške in poštno storitve (fotokopiranje, faksiranje, vezanje dokumentov),
  - prostore za sestanke in konference,
  - stroški vzdrževanja, obratovanja oziroma poslovanja in upravljanja (funkcionalni stroški)
- Stroške vzdrževanja predstavljajo: stroški čiščenja skupnih poslovnih prostorov podjetniškega inkubatorja, čiščenje in vzdrževanje zunanjih površin, čiščenje oziroma zimska služba, odvoz smeti, redni servisi.
- Stroški poslovanja predstavljajo: strošek porabljene vode, odvajanja in čiščenja odpadnih voda, strošek porabljene elektrike, ogrevanje in hlajenje prostorov, strošek zavarovanja in varovanja in prispevek za mestno zemljišče.
- Strošek upravljanja: stroški upravnika

2. Skupne storitve

Skupne storitve bodo usmerjene na drugo stopnjo svetovanja in bodo omogočile stalni dostop do strokovno pomoči. Storitve bo zagotavljala strokovna skupina mreže inkubatorjev.

Storitve bodo vključevale:

- pomoč pri zaposlovanju, pripravljanju pogodb o zaposlitvah, seznanjanju z obveznostmi delodajalca, svetovanje pri usposabljanju delavcev,
- oblikovanje mreže svetovalcev in dvig kompetenc le teh (usposabljanja)
- obveščanje o dogodkih, razpisih, poslovnih priložnostih, izobraževalnih in drugih aktivnostih (promocijske, animacijske...) potrebnih za razvoj in spodbujanje podjetništva,
- organizacijo in vodenje srečanj, sejmov in drugih dogodkov, delavnic za podjetja,
- mreženje in povezovanje gospodarskih subjektov (grozdenje, združništvo, kooperative, spin off, ipd.),
- pomoč pri registraciji podjetja (usmerjanje na VEM-točke),

- priprava dokumentacije in pomoč pri pridobivanju začetnega kapitala in pridobivanju ugodnih finančnih sredstev za poslovanje podjetij (garancijske sheme, nacionalna in EU-sredstva, mikro-kredit, bančna posojila in ostali razpisi),
- pomoč pri preverjanju in ocenjevanju poslovnih idej (individualna svetovanja podjetnikom, izvedba razpisa Najboljša podjetniška ideja) ter ostala podjetniška svetovanja,
- pomoč pri pripravi poslovnega načrta.

3. Specialistične storitve

Dostop do specialističnih storitev strokovnjakov, vključno z zunanjimi svetovalci na področju podjetniškega znanja in spretnosti, bo organizirala strokovna skupina s pomočjo zunanjih strokovnjakov, ki delujejo na državni ali mednarodni ravni.

Storitve bodo vključevale:

- evalvacijo, ocenjevanje ključnih področij poslovanja inkubiranih podjetij,
- mentorstvo že uveljavljenih podjetnikov za izboljšanje učinkovitosti vključenih podjetij,
- knjigovodstvo, pošiljanje računov, vodenje mesečnih poročil
- izvedba programov glede na fazo razvoja podjetja:
  - **Predinkubacija** (spodbujanje nastajanja novih start-up podjetij v okviru novih oziroma obstoječih MSP podjetij).
  - **Inkubacija** podjetij in start-up projektov (spodbujanje podjetniške in inovacijske aktivnosti mladih podjetij in priprava na rast).
  - Rast in globalizacija podjetij in start-up projektov obstoječih MSP (spodbujanje rasti, razvoja in mednarodne konkurenčnosti)

SKUPNE STORITVE:

Izvedba podjetniškega programa inkubatorja, delavnic, usposabljanje mentorjev in dogodki inkubatorja.

Prepoznavanje inovativnih podjetniških zamisli v lokalnem in regionalnem okolju in aktiviranje prebivalstva in revitalizacija podjetniškega okolja. Promocija dobrih praks, aktivnosti in izdelkov inkubiranih podjetij ter izvedba novih oblik podjetništva (startup vikendi, itd.).

Namen aktivnosti:

S svojim delovanjem bomo usmerjeni k spodbujanju prebivalstva h kreativnemu podjetniškemu razmišljanju z namenom pospeševanja ustanavljanja novih podjetij ter pomoči pri njihovem delovanju, rasti in razvoju, da bodo prispevala k večji konkurenčnosti, kvalitetnejšim delovnim mestom ter posodobitvi strukture gospodarstva v Pokolpju.

Cilj aktivnosti je, da določene ideje slušatelji dejansko uresničijo ter so sposobni z njimi prodreti na trg ob podpori zaposlenih v mreži podjetniških inkubatorjev JV Slovenije in zunanjih strokovnjakov s področja podjetništva.

S tem projektom nadaljujemo s svojimi prizadevanji za širjenje podjetništva, posledično pa izboljšanju gospodarske situacije in zmanjšanju brezposelnosti v regiji.

Ciljna skupina:

- Prebivalci Pokolpja, ki imajo podjetniško idejo, ki jo želijo implementirati v okolje. Izbor je namenjen študentom, podjetnikom, podjetjem, drugim podjetnim posameznikom in podjetniškim skupinam s področja Pokolpja.

Način izvajanja aktivnosti:

- Aktivnosti se izvajajo znotraj mreže podjetniških inkubatorjev Pokolpja in JV Slovenije.
- Naloge: izdelava programa praktičnih podjetniških delavnic – skladno s prestavljenim interesom, nabor zunanjih strokovnjakov, izvedba izobraževanj in mentorstvo pri realizaciji poslovne ideje, priprava letnih poročil.

Upravičeni stroški:

- Stroški izvedbe podjetniških delavnic,
- Stroški zunanjih strokovnjakov,
- Stroški usposabljanja mentorjev,
- Stroški izvedbe Start: up vikendov
- Stroški promocije izdelkov

Nosilci:

- Podjetniški inkubator Podbreznik
- Podjetniški inkubator Kočevje
- Podjetniški inkubator TRIS Kanižarica

Merljivi rezultati:

- vsaj 6 novih inkubiranih podjetji letno.

AKTIVNOSTI IN POSAMEZNE DEJAVNOSTI:

1. Najboljša podjetniška ideja.

Pri tej aktivnosti se bo vključevalo v nacionalni izbor za najbolj inovativno podjetniško idejo. Da bi zajeli vse potencialne prijavitelje in ciljne skupine, je smiselno izbor začeti po subregijah. Takšen način je tudi smiseln zaradi kvalitete prijavljenih idej (v začetni fazi bodo prijavljene različne ideje, z različno stopnjo razdelanosti), šele ko bo narejena prva selekcija bo možno s skupinami kvalitetno delati na idejah in kakšno izmed idej tudi realizirati.

Potek aktivnosti bo takšen, da se v vsaki subregiji izvede razpis, za najpodjetniško idejo z denarno nagrado ali nagrado v smislu paketa spodbud. Najboljše subregijske ideje se uvrstijo na zaključni regijski izbor. Zmagovalcem se omogoči simbolično denarno nagrado ter mentorstvo pri realizaciji projekta in marketinške storitve potrebne za prodor na tržišče. Najboljše se kot primer dobre prakse promovira v celotni regiji, kot vzpodbudo pri razvoju podjetniške iniciative in se jih vključi v nacionalni izbor, ki bo združeval najboljše ideje 12 statističnih regij.

Aktivnost se nadaljuje z aktivnostjo vseslovenskega projekta podpornih okolij, ki predvideva start-up program za problemska območja, kamor je Pokolpje tudi vključeno.

Namen natečaja:

Z natečajem se želi prispevati k spodbujanju podjetništva in nastanku inovativnih start-up podjetij v regiji ter notranje-podjetniških zgodb v obstoječih podjetjih. Izbor je namenjen študentom, podjetnikom, podjetjem, drugim podjetnim posameznikom in podjetniškim skupinam s področja Pokolpja.

Obravnavane teme:

V okviru natečaja bodo obravnavane poslovne ideje s področja okoljskih tehnologij, medijev, informatike, živilstva in biotehnologije, gozdarstva, lesarstva, turizma, transporta in logistike, trženja ter drugih panog, ki so zanimive za gospodarski sektor Pokolpja in predstavljajo možnosti za investiranje v nove, perspektivne poslovne ideje.

Izdelki:

Podjetniške ideje morajo biti inovativne in morajo izkazovati rast in nadaljnji razvoj poslovne ideje. Poslovne ideje morajo biti vezane na Pokolpje, sedeži morebitnih podjetij – prijavitelji morajo biti prav tako v Pokolpju.

Merila za ocenjevanje poslovne ideje:

Podjetniška ideja se ocenjuje po navedenih merilih:

- Inovativnost in izvirnost ideje za uporabnike
- Tržni potencial ideje
- Izvedljivost poslovne ideje.
- Finančni vidik ideje
- Pomen ideje za širše družbeno okolje

Ciljna skupina:

- Prebivalci Pokolpja, ki imajo podjetniško idejo, ki jo želijo implementirati v okolje. Izbor je namenjen študentom, podjetnikom, podjetjem, drugim podjetnim posameznikom in podjetniškim skupinam s področja Pokolpja.

Način izvajanja aktivnosti:

- Aktivnosti se izvajajo znotraj mreže podjetniških inkubatorjev Pokolpja in JV Slovenije.
- Vključevanje najboljših idej v nacionalni izbor
- Naloge: izvedba javnega natečaja, pregled in ocenjevanje vlog, mentorstvo pri realizaciji projekta, promocija najboljših idej v regiji, priprava letnih poročil.

Upravičeni stroški:

- Stroški vezani na izplačilo denarne nagrade nagrajencem,
- Mentorstvo in promocija ideje znotraj regije (promocijski material, promoviranje)
- Stroški izvedbe in organizacije

Nosilec:

- Podjetniški inkubator Kočevje

Merljivi rezultati:

- Izvedba 2 subregionalnih izborov /letno
- izvedba 1 regionalnega izbora / letno (ta nivo bo sofinanciran iz vseslovenskega projekta)
- objava vsaj 4 promocijskih objav za krepitev podjetništva v lokalnih medijih letno
- realizirana vsaj 1 ideja v praksi, na področju Pokolpja letno

Ocena proračuna: 4.900 EUR/letno

2. Festivali ključnih dejavnosti regije (les, modern dizajn, itd) in podjetništva.

V regiji je potrebno spodbujati dogodke na področjih, kjer ima regija znanje in je specializirana. Dogodke je potrebno regijsko promovirati in na njih izvajati mreženje podjetnikov.

Namen aktivnosti:

Namen festivala ključnih dejavnosti je v razširjanju med občani, v strokovnih krogih in mladimi zavest, da je npr. les naša domača surovina, s predelavo katere je moč gospodarsko preživeti, obenem pa z

dodatno ponudbo in animacijo posameznikov s potencialom posebnih znanj in veščin, da se predstavijo širši populaciji in hkrati tržijo svoje izdelke.

Na področju Pokolpja (Bele krajine) je bila tekstilna industrija desetletja vodilna gospodarska panoga, prav tako tudi pridelava in predelava lanu in konoplje. Okolje skriva veliko »notranjega« znanja. To znanje želimo povezati z modernimi trendi, ki bi prinesli nove izdelke in novo dodano vrednost.

Med festivaloma bodo predstavljeni primeri dobrih praks posameznih dejavnosti in možnosti nadgradnje na višji nivo. Izvedena bodo strokovna predavanja, ki bodo tudi širši zainteresirani javnosti predstavila možnosti gospodarskega razvoja znotraj obravnavane panoge.

Smiselno je, da se festivala ključnih dejavnosti regije odvijata ciklično znotraj območja Pokolpja oziroma, da potekata hkrati na več lokacijah Pokolpja.

Ključni cilj aktivnosti je povečati izkoriščanje naravnih danosti in s povezovanjem različnih znanj doseči nove produkte ter predstaviti najrazlične možnosti razvoja podjetja ali vzpostavitev novega znotraj posamezne gospodarske panoge.

Ciljna skupina:

- Prebivalci Pokolpja, že delujoči gospodarski subjekti in širša zainteresirana javnost.

Način izvajanja aktivnosti:

- Aktivnosti se izvajajo na območju Pokolpja

Naloga: nabor razstavljalcev, nabor strokovnih predavateljev, izdelava programa festivalov, izvedba promocijskih aktivnosti, izvedba strokovnih predavanj in izobraževanj in samih festivalov.

Upravičeni stroški:

- Stroški izvedbe strokovnih predavanj in izobraževanj,
- Stroški strokovnih predavateljev,
- Stroški priprave in izvedbe festivalov,
- Stroški promocije

Nosilec:

- Podjetniški inkubator Kočevje
- Podjetniški inkubator TRIS Kanižarica

Merljivi rezultati:

- Izvedba 2 festivalov na leto
- V povprečju vsaj 5 podjetij vključenih v predstavitve na posameznem festivalu

Ocena proračuna: 9.000 EUR/letno

3. Povezovanje mreže inkubatorjev z inkubatorji in podjetniškimi mrežami znotraj Slovenije in izven državnih meja, ter povezovanje mreže inkubatorjev z zainteresiranimi partnerji v regiji:

Gre za ključno aktivnost mrežnega inkubatorja saj moramo, da bi dosegli načrtane cilje, pri izvedbi programov povezati znanja in izkušnje različnih podpornih okoli (inkubatorjev). Vsi vključeni partnerji morajo imeti iste cilje in poznati metodologijo kako le te doseči. Vsako okolje ima na določenem področju že več izkušenj in s skupnimi programi se bodo te informacije in dobre prakse znotraj mreže prenašale.

Mreža inkubatorjev Pokolpja se bo vključevala v programe slovenske mreže inkubatorjev in tehnoloških parkov ter v sodelovanju z njimi izvajala in razvijala podjetniške programe. Na ta način bodo podjetja bila deležna kakovostnih stroitev, ki jim bodo pomagali pri rasti in razvoju. Preko vse slovenske mreže bo možno tudi lažje doseči tuje trge oz. partnerje. Namen skupnega sodelovanja je v prvi vrsti dvigniti pomen podjetništva in dvih podjetniške kulture, spodbujati ustanavljanje novih

podjetij (tudi start-upov), dvigniti nivo internacionalizacije domačih podjetij, dvig inovacijskega potenciala na višji nivo ...

Z širitvijo povezav in iskanjem partnerjev zunaj državnih meja, pa bo znanj in možnosti sodelovanja in skupnih projektov še več.

Namen aktivnosti:

Namen aktivnosti je učinkovito in medsebojno povezano delovanje inkubatorjev v regiji ter povezovanje mreže z ostalimi inkubatorji na nacionalnem nivoju ter skupna izvedba programov. Na ta način bomo učinkoviteje izmenjave izkušenj, dobrih praks in specifičnih storitev, namenjenih podjetništvu ter pridobivali investitorje, ker jim skozi mrežo lahko ponudimo optimalne pogoje, skladne njihovim potrebam. Mreža bo sodelovala tudi v aktivnostih, ki se bodo izvajale na nacionalnem nivoju, tako pri izvedbi skupnih projektov, kakor tudi strokovnem soportu.

Obenem se bo oblikovala kakovostna mreža partnerjev, ki lahko pripomorejo k razvoju mladih podjetij. V mrežo se bo vključevalo izobraževalne inštitucije (šole, fakultete), ki lahko ponudijo kvalitetno akademsko znanje za raziskave podjetij ter generirajo kader s potrebnim znanjem in novimi idejami.

Za razvoj določenih področij so danes potrebna specializirana znanja (prodaja, prodor na tuje trge). V mrežo se bo vključevalo posamezne inštitucije, ki se s temi področji ukvarjajo in lahko ponudijo kvalitetna izobraževanja in treninge za zaposlene.

Na tujih trgih se bo iskalo partnerje za pomoč pri pospeševanju prodaje, partnerje, ki imajo znanja o novih tehnologijah.

Mreža bo vsebovala tudi ostale organizacije podornega okolja, ki imajo pravne, zakonodajne, računovodske informacije, ki jih podjetja potrebujejo pri poslovanju. Navezovali se bomo tudi na večja podjetja, ki s svojim mednarodnimi povezavami, lahko pripomorejo pri iskanju in prodiranju na nove trge.

Prav tako bo mreža iskala vključevanja v podjetniške projekte, kjer bo videla možne pozitivne učinke.

Ciljna skupina:

- Podjetja s potencialom rasti,
- Tuji in domači investitorji,
- Start up podjetja,
- Organizacije in podjetja ki lahko na kakršen koli način pripomorejo k razvoju podjetij,
- Organizacije s specialnimi znanji za pospeševanje prodaje, rasti trgov,
- Izobraževalne in raziskovalne inštitucije,
- Ostali inkubatorji v Sloveniji in v tujini,
- Ostalo podporono okolje za podjetništvo,
- Podjetniške mreže doma in v tujini.

Način izvajanja aktivnosti:

- Povezovanje z mrežo inkubatorjev na nacionalnem nivoju (prenos dobrih praks, strokovna podpora, vključevanje v programe)
- Aktivnost se izvede na vse slovenskem nivoju, v naslednjem koraku pa tudi izven državnih meja;
- Naloge:
  - Izvedba projektnih aktivnosti intraregijsko ter čezmejno, izvedba promocijskih aktivnosti.
  - Vsi partnerji iščejo partnerje, katerih znanja, povezave, bi lahko pripomogle k rasti in razvoju, tako inkubatorjev kot celote, predvsem pa podjetij, vključenih v njih. Obiski primerov dobrih praks.

Upravičeni stroški:

- Izvajanje projektnih aktivnosti sodelovanja intraregijsko ter čezmejno,
- Stroški promocijskih storitev in izvedba dogodkov
- Obiski primerov dobrih praks

Nosilec:

- Podjetniški inkubator Podbreznik

Merljivi rezultati:

- Izvedba vsaj 3 programov vseslovenske mreže inkubatorjev na leto na območju Pokolpja
- vsaj en skupni dogodek na nivoju države v organizaciji mreže inkubatorjev.

Ocena proračuna: 6.500 EUR/letno

4. Izvedba specialističnih svetovanj in izobraževanj na področju kmetijstva, gozdarstva, lesarstva ter podpornih dejavnosti na območju regije.

Na osnovi izkazanih potreb inkubirancev in ostalih članov v mreži inkubatorjev se bo izvedlo izobraževanja in posveti na področjih posameznih tehnologij (kmetijstva, gozdarstva, lesarstva ter podpornih dejavnosti), organizacije, kadrovske in drugi virih, izvajanje zakonodajnih zahtev, izvajanje zakonodajnih sprememb ipd...,

Izpostavljene so predvsem dejavnosti, ki na območju Pokolpja zaradi surovinskega zaledja (predvsem les in rodovitna zemlja) predstavljajo konkurenčno prednost, kar je prepoznano in identificirano tudi v RRP JV Slovenije 2014 -2020, za največji naravni razvojni potencial regije.

Namen aktivnosti:

Namen aktivnosti je učinkovito usposabljanje inkubirancev in ostalih podjetnikov za prilagajanje zakonodajnim pogojem in zahtevam, tehnološkim potrebam inkubirancev, ter potrebam na trgu.

Na ta način bomo zagotavljali učinkovitejšo izmenjavo izkušen, dobrih praks in specifičnih tehnoloških storitev, namenjenih podjetništvu.

Ciljna skupina:

- Podjetja s potencialom rasti,
- Tuji in domači investitorji,
- Start up podjetja.

Način izvajanja aktivnosti:

- Aktivnost se izvede na območju Pokolpja in jo je v 2. fazi moč implementirati tudi na območje JV Slovenije

- Naloge: Izvedba usposabljanj, izobraževanj in posvetov na področjih posameznih tehnologij (kmetijstva, gozdarstva, lesarstva ter podpornih dejavnosti), organizacije, kadrovske in drugi virih, izvajanje zakonodajnih zahtev, izvajanje zakonodajnih sprememb ipd...,

- Izvedba promocijskih aktivnosti.

Upravičeni stroški:

- Stroški izvajanja usposabljanj, izobraževanj in posvetov na področjih posameznih tehnologij (kmetijstva, gozdarstva, lesarstva ter podpornih dejavnosti), organizacije, kadrovske in drugi virih, izvajanje zakonodajnih zahtev, izvajanje zakonodajnih sprememb ipd...,

- Stroški zunanjih izvajalcev storitev,
- Stroški promocijskih storitev.

Nosilec:

- Podjetniški inkubator Kočevje

Merljivi rezultati:

- Izvedba 2 delavnic na leto na območju Pokolpja
- Izvedba individualnih strokovnih svetovanj 4 podjetjem letno
- vsaj eno novo ali spin-off podjetje letno

Ocena proračuna: 4.100 EUR/letno

5. Izvedba izobraževanj na področju razpisne in projektne dokumentacije na območju regije

Na osnovi izkazanih potreb inkubirancev in ostalih članov v mreži inkubatorjev se bo izvedlo izobraževanja, usposabljanja in svetovanja na področjih priprave investicijske in projektne dokumentacije potrebne za različne razpise in druge zahteve v skladu z zakonodajnimi in razpisnimi zahtevami.

Namen aktivnosti:

Namen aktivnosti je učinkovito usposabljanje inkubirancev in ostalih podjetnikov za prilagajanje zakonodajnim pogojem in zahtevam razpisov za sredstva spodbud, tehnološkim in finančnim potrebam inkubirancev.

Ciljna skupina:

- Podjetja s potencialom rasti,
- Tuji in domači investitorji,
- Start up podjetja.

Način izvajanja aktivnosti:

- Aktivnost se izvede na območju Pokolpja in jo je v 2. fazi moč implementirati tudi na območje JV Slovenije
- Naloga: Izvedba usposabljanj, izobraževanj in posvetov na področjih priprave investicijske in projektne dokumentacije potrebne za različne razpise in druge zahteve v skladu z zakonodajnimi in razpisnimi zahtevami,
- Izvedba promocijskih aktivnosti.

Upravičeni stroški:

- Stroški izvajanja usposabljanj, izobraževanj in posvetov na na področjih priprave investicijske in projektne dokumentacije potrebne za različne razpise in druge zahteve v skladu z zakonodajnimi in razpisnimi zahtevami,
- Stroški storitev zunanjih izvajalcev, izvedba dogodkov
- Stroški promocijskih storitev.

Nosilec:

- Podjetniški inkubator Kočevje

Merljivi rezultati:

- Izvedba vsaj 2 delavnic na leto na območju Pokolpja
- Izvedba individualnih strokovnih svetovanj 10 podjetjem letno

Ocena proračuna: 4.100 EUR/letno

6. Spodbujanje grozdenja, zadružništva, kooperative na območju Pokolpja:

Na osnovi izkazanih potreb inkubirancev in ostalih članov v mreži inkubatorjev se bo izvedlo izobraževanja, usposabljanja in svetovanja na področjih kooperativnega sodelovanja (grozdi, zadruga, ipd...) v skladu z zakonodajnimi zahtevami in potrebami vključenih podjetij in podjetnikov.

Zadruga je samostojno združenje posameznikov, ki so se prostovoljno povezali zato, da bi zadovoljili svoje ekonomske, socialne, kulturne in druge potrebe ali težnje. Zadruga je podjetje, katerega lastniki so člani sami, ga demokratično vodijo in nadzirajo. Ker zadruga omogočajo pravičen in pošten poslovni model, ki vključuje tudi socialne in okoljske vrednote, se odpirajo številne pobude za

ustanavljanje zadrug ne le na primarno kmetijskem, temveč tudi stanovanjskem, bančnem, trgovinskem, šolskem, zdravstvenem in drugih področjih. Leta 2011 je bilo zabeleženo, da so znašali prihodki 300 največjih zadrug približno 1600 milijard dolarjev na letni ravni. V Nemčiji in v ZDA je vsak četrti delavec član zadruge, v Kanadi pa kar štirje od desetih. V Italiji zadruge zaposlujejo okoli 30% aktivnega prebivalstva, kar je več kot v katerikoli drugi evropski državi.

Namen aktivnosti:

Namen aktivnosti je učinkovito usposabljanje inkubirancev in ostalih podjetnikov za prilagajanje zakonodajnim pogojem in predstavitev možnosti delovanja in mreženja podjetij v obliki grozdov (npr. lesno – predelovalni grozd...); zadrug (npr. kmetijska zadruge – lokalna samooskrba s hrano, gozdarska zadruge – združenje lastnikov gozdov in njihovo povezovanje,...) in kooperativ.

Na ta način bomo zagotavljali znanje in usposobljenost za potrebe inkubirancev in podjetnikov za prilagajanje zakonodajnim pogojem in jim posledično omogočali skupinski nastop na trgu.

Ciljna skupina:

- Inkubirana podjetja v mreži podjetniških inkubatorjev Pokolpja
- Podjetja s potencialom rasti,
- Tuji in domači investitorji,
- Start up podjetja.

Način izvajanja aktivnosti:

- Aktivnost se izvede na območju Pokolpja in jo je v 2. fazi moč implementirati tudi na območje JV Slovenije
- Naloge: Izvedba usposabljanj, izobraževanj in posvetov na področjih združništva, gorzdenja in kooperativ, izvedba promocijskih aktivnosti, ogledi primerov dobrih praks.

Upravičeni stroški:

- Stroški promocijskih aktivnosti in izvedbe dogodkov
- Obiski primerov dobrih praks,

Nosilec:

- Podjetniški inkubator Kočevje

Merljivi rezultati:

- 2 obiska primerov dobrih praks na leto
- Izvedba 2 delavnic na leto na območju Pokolpja
- pričetek aktivnosti za ustanovitev grozda
- vsaj ena novoustanovljena zadruge

Ocena proračuna: 2.800 EUR/letno

7. Program spodbujanja podjetništva z družbenim učinkom - FERFL

Prepoznavanje inovativnih podjetniških zamisli na področju družbeno odgovornega podjetništva v regionalnem okolju in aktiviranje prebivalstva in revitalizacija podjetniškega okolja. Promocija dobrih praks in izvedba novih oblik podjetništva (startup vikendi, itd.).

Namen aktivnosti:

Namen aktivnosti je spodbujanje podjetništva z družbenim učinkom. Aktivnost vključuje celoten paket spodbud prijavitelja ideje z družbenim učinkom.

Vročje ideje za družbeno odgovorno podjetništvo (krajši naziv FERFL) sestavljajo štirje večji sklopi aktivnosti:

- Natečaj za podjetniške ideje z družbenim učinkom,
- Startup vikend podjetništva z družbenim učinkom,

- Šola podjetništva z družbenim učinkom,
- Vključevanje socialno podjetniških vsebin v inkubator.

Aktivnost podjetništva z družbenim učinkom predstavlja podjetniško izkušnjo, ki udeležencem ponudi priložnost razvoja lastnih poslovnih družbeno učinkovitih idej. Skozi celoten čas se dela po Metodi vitkega podjetništva, s katero se da hitro in učinkovito preveriti kakovost določene poslovne ideje. Najprej se testira problem, izdelajo prototipi in testira rešitev, nato se idejo predstavi. Bistvo delovanja v ekipi je učenje, saj se udeleženec ves čas uči metod poslovnega načrtovanja. Oblikovane poslovne ideje bodo udeleženci predstavili strokovni komisiji, ki bo izbrala 2 zmagovalca, ki se vključita v Šolo podjetništva, ki zajema izobraževalni program, v katerem udeleženci intenzivno pridobivajo znanja, ki jim bodo pomagala, da se dolgoročno obdržijo na trgu. S pomočjo celovitega podjetniškega znanja, pridobljenega tekom Podjetniške šole, bodo posamezniki oz. ekipe dobili svojo prvo priložnost za vstop na trg.

Ciljna skupina:

- Zainteresirana javnost in podjetja na območju Pokolpja
- Start up podjetja.

Način izvajanja aktivnosti:

- Aktivnost se izvede na območju Pokolpja in jo je v 2. fazi moč implementirati tudi na območje JV Slovenije.
- Naloga: izvedba natečaja za podjetniške ideje z družbenim učinkom, izvedba Start up vikenda, izvedba šole podjetništva, vključitev podjetij v inkubator

Upravičeni stroški:

- Stroški izvedbe aktivnosti in zunanjih predavateljev in strokovnjakov in šola podjetništva
- Stroški promocijskih storitev.

Nosilec:

- Podjetniški inkubator Kočevje

Merljivi rezultati:

- izvedba natečaja za podjetniške ideje z družbenim učinkom – 1 krat letno
- izvedba Start up vikenda na temo družbenih učinkov – 1 krat letno
- izvedba šole podjetništva – 1 krat letno
- vključitev podjetij v inkubator – vsaj 1 podjetje letno

Ocena budgeta: 14.600 EUR/letno

8. Spodbujanje internacionalizacije na območju Pokolpja

Zaradi slabšega poznavanja postopkov vstopov na tuje trge, mednarodnega poslovanja, dokumentacije, jezikovnih barrier, poslovnih kultur, strahu pred konkurenco, nepoznavanja tržnih razmer v tujih državah in ostalih ovir imajo MSP-ji na območju težave pri internacionalizaciji. Predvsem predstavlja težavo pomanjkanje informacij za oceno in analizo tujih trgov.

Namen aktivnosti

Namen je spodbuditi podjetja v izvozne aktivnosti tako na tradicionalne kot nove tuje trge. Podjetjem želimo zagotoviti podporo na njihovi poti na mednarodne trge preko usposabljanj, svetovanj, zagotavljanje informacij, sejmskih predstavitev, povezovanj podjetij, razvojnih partnerstev, uvajanj novih poslovnih modelov, kar bi podjetjem pomagalo pri premagovanju ovir. Zajeli bomo podjetja, ki imajo že razvite ustrezne produkte in želijo svojo poslovno strategijo usmeriti na mednarodno poslovanje.

Mikro, mala in srednja podjetja

MSP-jem predstavljajo pri internacionalizaciji največjo težavo omejeni viri na področju človeškega in družbenega kapitala, ki sta pomembna za dolgoročno konkurenčno prednost.

Način izvajanja

Z aktivnostmi bomo identificirali potencialne tuje trge ter prepoznali glavne ovire podjetij pri izvozu. Zainteresiranim malim in srednjim podjetjem bomo v skladu z razpoložljivimi sredstvi pomagali pri prodoru na tuje trge, in sicer z dvema poglavitnima orodjema:

- Izobraževanje kadrov v podjetjih in institucijah – glede na specifikke zainteresiranih podjetij bomo izvedli izobraževanja za ustrezen način trženja (internetni, b2b, b2c,...).
- Vzpostavitev stikov s potencialnimi kupci preko različnih prodajnih kanalov (prav tako glede na specifikke zainteresiranih MSP).

Prvi korak bo identifikacija potencialov posameznega podjetja.

Upravičeni stroški

- Stroški dela,
- materialni stroški,
- stroški zunanjih izvajalcev,
- potni stroški, nočitve, ostali stroški udeležbe na dogodkih

Nosilec:

- Podjetniški inkubator TRIS Kanižarica

Merljivi rezultati:

- Izvedeni dve izobraževanja na leto
- vzpostavitev stikov s potencialnimi kupci za vsaj tri podjetja (na leto)

Ocena proračuna: 6.700 EUR/letno

9. Izvedba izobraževanj na temo trženja in promocije izdelkov inkubiranih podjetij

Pomembna težava podjetij, sploh na začetku poslovanja, je prodaja. Podjetja temu področju namenjajo premalo pozornosti oz. za dobro trženje in prodajo zaposleni ponavadi niso dovolj dobro usposobljeni. Z različnimi orodji (delavnice, usposabljanja, seminarji) se bo pomagalo podjetjem pri pospeševanju prodaje, promociji in trženju.

Namen aktivnosti:

V prvi fazi je potrebno podjetnike ozavestiti o pomenu dobrega poznavanja trga, svojih kupcev ter tudi konkurentov. Na ta način lahko ponudijo izdelke, ki jih trg hoče in v katerih se v očeh ciljnih kupcev vidi veliko dodane vrednosti. Ko vemo komu in kaj bomo prodali, je pomembna izbira ustreznega trženskega in prodajnega kanala. Podjetja je potrebno seznaniti tudi z načini pospeševanja prodaje in iskanja novih trgov.

Trženjsko je potrebno zaposlene usposobiti, da bodo znali svoje izdelke dobro predstaviti in jih na ustrezen način prodati.

Za prodajo je pomembna tudi prodajna mreža, ki jo morajo predvsem podjetja na začetku (inkubirana podjetja) dobro zastaviti. Pri tem se bo podjetjem nudila pomoč v obliki dogodkov, sestankov in prenosa znanj in informacij, da bodo lahko oblikovali dobro prodajno mrežo. Za inkubirana podjetja se bo bodisi organiziralo dogodke na domačih trgih, kjer bodo imeli možnost predstavitev. Prav tako se bo v tujini iskalo sejme, kjer bi lahko svoje izdelke predstavili in prodali ter širili svoj trg.

K izobraževanjem s področja trženja se bo vključevalo tudi podjetja izven inkubatorjev, saj je tema zanimiva za širši krog podjetnikov.

Ciljna skupina:

- Inkubirana podjetja, ki želijo pospešiti prodajo
- Ostali zainteresirani podjetiki, ki jih tematika trženja zanima
- Domači in tuji trg, kamor je možno izdelke prodajati
- Podjetniške mreže doma in v tujini

Način izvajanja aktivnosti:

- Dogodki za dvig ozaveščenosti pomena trženja in promocije ter prodaje
- Programi izobraževanj za podjetnike, s tematiko trženja in pospeševanja prodaje
- Trženski dogodki doma in v tujini

Upravičeni stroški:

- Stroški izvedbe dogodkov, delavnic in programov
- Stroški promocijskih storitev

Nosilec:

- Podjetniški inkubator Podbreznik

Merljivi rezultati:

- izvedene vsaj tri tematske delavnice na leto
- v program vključenih vsaj 15 podjetij na leto

Ocena proračuna: 3.600 EUR/letno

4 OCENA STROŠKOV

Ocena stroškov je opredeljena na letni osnovi in se jo uporablja do leta 2020. Aktivnosti se lahko spreminjajo v odvisnosti od potreb in zainteresiranosti inkubiranih podjetij in širše družbe.

4.1 Infrastrukturne storitve za podjetnike

Tabela 9: Infrastrukturne storitve za podjetnike

Vrsta upravičenega stroška / institucija	PI Podbreznik	PI Kočevje	TRIS Kanižarica
Stroški recepcije			
Pisarniške in poštno storitve		X	X
Uporaba prostorov za sestanke in konference		X	X
Stroški vzdrževanja, obratovanja oziroma poslovanja in upravljanja		X	X
SKUPAJ:			
OPOMBA: Stroški infrastrukturnih storitev so pavšalno ocenjeni 2 EUR/m2			

4.2 Stroški aktivnosti in posameznih dejavnosti

Tabela 10: Seznam merljivih ciljev in ocena stroškov

Seznam aktivnostih	Merljivi cilji	Ocena stroškov
1. Najboljša podjetniška ideja	<ul style="list-style-type: none"> - Izvedba 2 subregionalnih izborov /letno - izvedba 1 regionalnega izbora / letno (ta nivo bo sofinanciran iz vseslovenskega projekta) - objava vsaj 4 promocijskih objav za krepitev podjetništva v lokalnih medijih letno - realizirana vsaj 1 ideja v praksi, na področju Pokolpja letno 	4.900 EUR/letno na izbor
2. Festivali ključnih dejavnosti regije (les, modern dizajn, itd) in podjetništva: Les	<ul style="list-style-type: none"> - Izvedba 2 festivalov na leto - V povprečju vsaj 5 podjetij vključenih v predstavitve na posameznem festivalu 	9.000 EUR/letno
3. Povezovanje mreže inkubatorjev z inkubatorji in podjetniškimi mrežami znotraj Slovenije in izven državnih meja, ter povezovanje mreže inkubatorjev z zainteresiranimi partnerji v Pokolpju	<ul style="list-style-type: none"> - Izvedba vsaj 3 programov vseslovenske mreže inkubatorjev na leto na območju Pokolpja - vsaj en skupni dogodek na nivoju države v organizaciji mreže inkubatorjev. 	6.500 EUR/letno
4. Izvedba specialističnih svetovanj in izobraževanj na področju kmetijstva, gozdarstva, lesarstva ter podpornih dejavnosti na območju Pokolpja	<ul style="list-style-type: none"> - Izvedba 2 delavnic na leto na območju Pokolpja - Izvedba individualnih strokovnih svetovanj 4 podjetjem letno - vsaj eno novo ali spin-off podjetje letno 	4.100 EUR/letno
5. Izvedba izobraževanj na področju priprave razpisne in projektne dokumentacije na območju Pokolpja	<ul style="list-style-type: none"> - Izvedba vsaj 2 delavnic na leto na območju Pokolpja - Izvedba individualnih strokovnih svetovanj 10 podjetjem letno 	4.100 EUR/letno
6. Spodbujanje grozdenja, zadružništva, kooperative na območju Pokolpja	<ul style="list-style-type: none"> - 2 obiska primerov dobrih praks na leto - Izvedba 2 delavnic na leto na območju Pokolpja - pričetek aktivnosti za ustanovitev grozda - vsaj ena novoustanovljena 	2.800 EUR/letno

	zadruga	
7. Program spodbujanja podjetništva z družbenim učinkom – FERFL	<ul style="list-style-type: none"> - izvedba natečaja za podjetniške ideje z družbenim učinkom – 1 krat letno - izvedba Start up vikenda na temo družbenih učinkov – 1 krat letno - izvedba šole podjetništva – 1 krat letno - vključitev podjetij v inkubator – vsaj 1 podjetje letno 	14.600 EUR/letno
8. Spodbujanje internacionalizacije na območju Pokolpja	<ul style="list-style-type: none"> - Izvedeni dve izobraževanji na leto - vzpostavitev stikov s potencialnimi kupci za vsaj tri podjetja (na leto) 	6.700 EUR/letno
9. Izvedba izobraževanj na temo trženja in promocije izdelkov inkubiranih podjetij	<ul style="list-style-type: none"> - izvedene vsaj tri tematske delavnice na leto - v program vključenih vsaj 15 podjetij na leto 	3.600 EUR/letno
		74.300 / letno

4.3 Zagotovitev ustrezni prostorskih kapacitet

Da lahko podjetnikom nudimo ustrezne prostorske kapacitete po subvencioniranih cenah, je potrebno zagotoviti prostore, namenjene podjetnikom za razvoj in uresničitev njihovih poslovnih idej. Ugotavljamo, da za izvedbo predvideni aktivnosti obstoječa infrastruktura ni zadovoljiva, zlasti na območju občine Kočevje ter občine Črnomelj. V ta namen je potrebno najprej zagotoviti primerne prostore, ki jih bodo zapolnila nova inkubirana podjetja, ki so zainteresirana za hitrejši razvoj podjetništva in podpornih institucij v lokalnem okolju.

Občina Kočevje

Občina Kočevje ima za že kupljeni objekt na Bregu v Kočevju že izdelano projektno dokumentacijo. Po veljavni projektni dokumentaciji je vrednost investicijskih del 678.910 EUR. Podrobneje je investicija opredeljena v investicijskem programu NAKUP IN ADAPTACIJA OBJEKTA ZA POTREBE RAZŠIRITVE PROSTORSKIH KAPACITET JAVNEGA ZAVODA PODJETNIŠKI INKUBATOR KOČEVJE z dne, 25.9.2013 izdelovalca: APR poslovno svetovanje d.o.o., Pot v Zeleni gaj 29b, 1000 Ljubljana.

Občina Črnomelj

- I. **Investicija v stavbe:** Projektna dokumentacija je v fazi izdelave. Ocenjena investicijska vrednost v stavbe (prostori, gradbena dela, obrtniška dela, elektroinstalacije, strojne instalacije, druga dela) za podjetniški inkubator je 233.340, EUR. Podrobneje bo investicija opredeljena v investicijski dokumentaciji.
- II. **Investicija v opremo:** Za zagotovitev dokončne funkcionalnosti prostorov in ustrezne opreme za ustvarjanje pogojev in prilagoditvam specifikam podjetij je predvidena nabava:
  - 3D tiskalnika
  - 3 D skenerja
  - Programske opreme
  - Opreme za avdio – video grafiko
  - Računalniške in druge tehnične opreme za konference in delavnice
  - Tehnična oprema potrebna za razvoj inovativnih izdelkov podjetnikov (po predhodnem javnem razpisu)
  - Oprema manjših vrednosti za nemoteno delovanje inkubiranih podjetij

Ocenejna vrednost vlaganj v opremo je 190.000 EUR.

5 INDIKATORJI REZULTATOV

Tabela 11: Indikatorji rezultatov

Zap. št.	Indikatorji rezultatov	Začetno stanje leto 2015	Stanje konec leta 2020	Viri
1.	Število naovustanovljenih podjetij ob koncu projekta	0	35	Mreža inkubatorjev JV SLO
2.	Število ustvarjenih novih zaposlitev ob koncu projekta	0	45	Mreža inkubatorjev JV SLO
3.	Število novih produktov in storitev	0	10	Mreža inkubatorjev JV SLO